

Украины и Эквадора. В этих странах ботанические сады на национальном уровне являются основными категориями в обеспечении сохранности коллекций фиторазнообразия.

Ключевые слова: ботанический сад, категории природоохранных территорий, МСОП, Украина, Эквадор.

COMPERATIVE ANALYSIS OF CATEGORICAL SYSTEMS OF PROTECTED AREAS IN UKRAINE AND IN ECUADOR

Ye. Berehuta

Abstract. The article presents a brief comparative analysis of categorical systems of protected areas in Ukraine, Ecuador and in the world. The basis of comparison is a classification of protected areas in IUCN. Pointed out in common and distinctive features of the categories defined key place of botanical gardens in the classification of protected areas in Ukraine and Ecuador. In these countries, the botanical gardens at the national level are the main categories to ensure preservation of collections phytodiversity.

Keywords: botanical garden, categories of Protected Areas, IUCN, Ukraine, Ecuador.

УДК 581.9:712.253

ЗАПОВІДНІ ОСЕРЕДКИ ІНТРОДУКЦІЇ РАРИТЕТНИХ ВІДІВ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН ЗОНИ ШИРОКОЛИСТЯНИХ ЛІСІВ УКРАЇНИ

Л. В. МІСЬКЕВИЧ, аспірант^{*}

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: larusa18.08@gmail.com

Анотація. Зроблено стислий огляд праць про інтродуковані види деревних рослин та визначено внесок історичних постатей у розвиток інтродукції в зоні широколистяних лісів України. Описано основні заповідні парки цієї зони, які стали центрами інтродукції та акліматизації раритетних видів деревних рослин. Наведено деякі дендросозоекзоти, які були завезені у ботанічні сади та дендропарки цього регіону.

Ключові слова: інтродукція, штучні заповідні парки, зона широколистяних лісів, дендросозоекзоти.

Актуальність. Заповідні парки відіграють важливу роль у збереженні, відновленні та збагаченні рослинного світу зони широколистяних лісів України (ЗШЛ). Вони є центрами інтродукції та акліматизації дендросозоекзотів, де почали проводити перші наукові дослідження. Нині у них проводиться безперервна робота з інтродукції

*Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор С. Ю. Попович.

© Л. В. Міськевич, 2016

нових видів деревних рослин та їх упровадження в озеленення населених місць. Крім цього, заповідні садово-паркові об'єкти є навчально-матеріальною базою для студентів.

Мета дослідження: розглянути мережу заповідних садово-паркових об'єктів, які стали основними центрами інтродукції та акліматизації деревних рослин у ЗШП України. Досягнення мети супроводжувалося виконанням таких завдань: проаналізувати бібліографічні джерела щодо інвентаризації видів дендрофлори заповідних парків ЗШП України; скласти список дендросозоекзотів; розглянути важливі історичні постаті, які брали активну участь у розвитку інтродукційної діяльності в ЗШП України.

Матеріали і методи дослідження. Основні історичні дані щодо часу формування та розвитку мережі штучних заповідних садово-паркових об'єктів та їхньої ролі у розвитку інтродукції та акліматизації деревних рослин у ЗШП України одержано на основі опрацьованих літературних джерел, використовуючи історико-науковий та науково-аналітичний методи. Опрацьовано наукові праці вчених, які були безпосередньо залучені до інтродукції дендросозоекзотів, проводили дослідження інтродуцентів. Окрім цього, для складання списків видів дендросозоекзотів було застосовано метод інвентаризації.

Результати дослідження та їх обговорення. Вивченю питань інтродукції присвячено багато праць [1– 3; 5; 9; 11–16]. Як засвідчили ці та інші видання, інтродукувати дендросозоекзоти у зону ЗШП України почали ще давно, передусім у приватні садиби. Натомість у садах культивували, в основному, види плодових деревних рослин [12; 13]. Парки почали створювати лише у XVI ст. Першим був парк імені Івана Франка у м. Львові [6].

Нині ЗШП України охоплює 247 штучних об'єктів: з них 116 пам'яток природи, 103 парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, 12 дендрологічних парків, вісім ботанічних садів, два штучні заповідні урочища, три зоологічні парки [7]. Серед останніх – 81 старовинний парк [6].

Найбільшою видовою та формовою різноманітністю інтродуцентів представлені ботанічні сади: Львівського національного лісотехнічного університету, Кременецький, Львівський імені Івана Франка; дендропарки: Гермаківський і Хоростківський. За різноманітністю видів інтродуцентів Б. К. Термена виділяє такі основні парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва: Підгорецький і Стрийський у Львівській області, Заліщицький та Скала-Подільський у Тернопільській області [12].

Одним із важливих центрів інтродукції у ЗШП України є Кременецький ботанічний сад, який створено у 1806 р. Це другий за віком ботанічний сад в Україні. Тут вперше було розвинуто інтродукційну діяльність, розгорнуто наукові дослідження інтродуцентів. Було налагоджено співпрацю з обміну насінням із ботанічними садами Гамбурга, Петербурга, Парижа, Відня, Krakova, Геттінгена, а з 2007 по 2013 рр. отримано насіння з ботанічних садів м. Бонна, (Німеччина),

м. Антверпена (Бельгія), Абердинського університету, Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, ім. акад. О. В. Фоміна (м. Київ), Подільського державного аграрно-технічного університету, Львівського університету [4]. У 1810 р. В. Бессер опублікував перший каталог рослин ботанічного саду [10]. Історії інтродукції дендрозоекзотів, які ростуть на території Кременецького ботанічного саду, присвячена стаття Л. Л. Онук, В. Г. Стельмащука, Н. І. Цицури та В. М. Черняка «Кременецький ботанічний сад: минуле, сучасне, майбутнє» [10]. Одними із перших голонасінних раритетних екзотів у Кременецькому ботсаду були *Pinus strobus* L. і *Thuja occidentalis* L. [4]. Із хвойних дендрозоекзотів тут ростуть: *Abies concolor* (Gord.), *A. balsamea* (L.) Mill., Hoopes, *Thuja plicata* D. Don., *Juniperus procumbens* Sieb., *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.), *Metasequoia glyptostroboides* Cheng. et Hu та інші. З листяних раритетних видів деревних рослин: *Magnolia obovata* Thunb., *M. tripetala* L., *M. acuminata* (L.) L., *M. sieboldii* K. Koch., *Armenica vulgaris* Mill., *Liriodendron tulipifera* L., *Corylus colurna* L. та інші.

Не менш важливу роль в інтродукції дендрозоекзотів у ЗШЛ відведено ботанічному саду Львівського національного лісотехнічного університету. Саме тут та в інших областях Західної України Р. В. Кармазін проводив дослідження з розмноження раритетних хвойних: *Chamaecyparis pisifera* (Sieb. et Zucc.) Endl. та його 42 форм, *Thuja occidentalis* L. і її декоративних форм, 33 декоративних форм яловців. Посадковий матеріал *Chamaecyparis pisifera* (Sieb. et Zucc.) Endl. завозили із Сочі та Литви [1–3; 9]. Із хвойних дендрозоекзотів у ботанічному саду ростуть: *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco, *Pinus ponderosa* Dougl., *P. koraiensis* Siebold & Zucc., *Platycladus orientalis* (L.) Franco, *Abies concolor* Lindl. et Gord., *Juniperus chinensis* L. та інші. З листяних раритетних видів деревних рослин тут відмічені: *Magnolia kobus* DC., *Liriodendron tulipifera* L., *Platanus occidentalis* L., *Juglans regia* L., *Betula papyrifera* Marshall, *B. raddeana* Trautv.

Ботанічний сад Львівського національного університету імені Івана Франка є одним з найстаріших садів України та Східної Європи. Сюди вперше було інтродуковано вісім видів магнолій [12]. Досліджувати біоекологічні особливості *Magnoliaceae* Juss. у 1956 р. почала К. П. Сліпушенко [11]. Інтродуенти завозили із Нікітського ботанічного саду та прибалтійських країн. Нині у ботанічному саду налічується 55 дендрозоекзотів. Із хвойних раритетних видів деревних рослин тут ростуть: *Picea pungens* Engelm., *Chamaecyparis pisifera* (Sieb. et Zucc.) Endl., *Pinus nigra* J. F. Arnold., *Thujopsis dolorata* (L. f.) Siebold & Zucc., *Juniperus squamata* Buch.-Ham. ex D. Don., *J. scopulorum* Sarg. та інші. Листяні раритетні екзоти представлені такими видами: *Juglans regia* L., *Magnolia kobus* DC., *M. tripetala* L., *Buxus colchica* Pojark., *Corylus colurna* L., *Rhododendron hirsutum* L. та інші.

Значна роль у збагаченні дендрофлори ЗШЛ України інтродуентами належить Хоростківському дендрологічному парку.

Посадковий матеріал сюди завозили із ботанічних садів Мінська, Москви, Києва, Батумі, Сухумі, Ташкента, Тбілісі, Владивостока, Ужгорода, Чернівців, Кам'янець-Подільського, Львова, Ялти, Одеси. У цьому дендропарку ростуть такі хвойні дендросозоекзоти: *Thuja occidentalis* L., *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco, *Abies holophylla* Maxim., *Pinus rigida* Mill., *Thuja plicata* D. Don., *Picea pungens* Engelm. та інші. З листяних інтродуцентів тут відмічені: *Platanus orientalis* L., *Magnolia kobus* DC., *M. salicifolia* (Siebold & Zucc.) Maxim., *M. obovata* Thunb., *M. officinalis* Rehder & E. H. Wilson та інші.

Важливим центром інтродукції є Гермаківський дендропарк [14; 15]. Його дендрофлора вирізняється великим різноманіттям хвойних та листяних інтродуцентів, які були завезені з Нікітського ботанічного саду, парків Львівської, Івано-Франківської та Хмельницької областей. Нині у дендропарку налічується 248 видів, 75 форм та сім гіbridів дерев, чагарників та деревних ліан [8]. Із хвойних дендросозоекзотів тут ростуть: *Abies cephalonica* Loud., *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.), *Picea pungens* Engelm, *Chamaecyparis lawsoniana* (Murr) Parl., Franco., *Tsuga canadensis* (L.) Carr., *Taxus baccata* L., *Cryptomeria japonica* D. Don та інші. Значну кількість становлять види роду *Pinus*, яких у дендропарку 19: *Pinus radiata* D. Don., *P. rigida* Mill., *P. sibirica* Du Tour., *P. strobus* L., *P. taeda* L., *P. uncinata* Mill ex Mirb., *P. schrenkiana* Fisch., *P. densiflora* Sieb. et Zucc., *P. echinata* Mill., *P. flexilis* Jumes та інші. З листяних раритетних видів деревних рослин тут відмічені: *Platanus orientalis* L., *Ginkgo biloba* L. та інші.

Значною кількістю дендросозоекзотів відзначається і Басівський дендропарк. Із хвойних видів інтродуцентів у цьому об'єкті ростуть: *Chamaecyparis lawsoniana* (Murr) Parl., *Thuja occidentalis* L., *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.), *Metasequoia glyptostroboides* Hu et Cheng., *Pinus banksiana* Lamb. та інші. З листяних 3 листяних раритетних видів деревних рослин тут відмічені: *Betula papyrifera* Marshall, *Magnolia kobus* DC., *Juglans regia* L., *Liriodendron tulipifera* L., *Amorpha californica* Nutt. ex Torr. & A. Gray., *Malus niedzwetzkyana* Dieck ex Koehne. та інші.

Окрім зазначеного вище, потрібно зауважити, що велика заслуга в інтродукції деревних рослин належить також іншим ботанічним садам: Подільського державного аграрно-технічного університету та Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Варто зазначити, що неабияку роль відіграли і старовинні парки, куди вперше почали завозити інтродуценти. Зокрема, на Львівщині це Стрийський та Підгорецький парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва [16].

Висновки і перспективи. Важливе значення в інтродукції дендросозоекзотів у ЗШЛ України відігравали і нині мають ботанічні сади, дендропарки та старовинні парки, які проводять неперервну роботу з акліматизації деревних рослин, збагачуючи колекції новими видами та формами. Одними із перших раритетних видів, інтродукованих у ЗШЛ були: *Juniperus virginiana* L. та *Thuja occidentalis* L. та *Pinus strobus* L.

Найбагатшим на раритетні екзотичні види деревних рослин виявився ботанічний сад Львівського національного університету імені Івана Франка.

Список використаних джерел

1. Интродукция декоративных форм туи западной в ботаническом саду УкрГЛТУ [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://science-bsea.narod.ru/2005/les_2005/karmasin_introdukcia.htm.
2. Итоги интродукции кипарисовика горохоплодного и его форм в зеленых насаждениях Львовской области [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://science-bsea.narod.ru/2001/les_2001/karmazin.htm.
3. Кармазін Р. В. Інтродукція декоративних форм ялівців в ботанічному саду НЛТУ України / Р. В. Кармазін, Г. П. Любінська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2006. – Вип. 16.4. – С. 226–229.
4. Каталог рослин Кременецького ботанічного саду : довідковий посібник. – Кременець, 2015. – 160 с.
5. Корчемний В. Г. Хоростківський державний дендрологічний парк як база інтродукції та акліматизації рослин у районі Західного Поділля / В. Г. Корчемний // Науковий вісник УкрДЛТУ : зб. наук.-техн. праць : Міські сади і парки : минуле, сучасне і майбутнє. – Львів : УкрДЛТУ. – 2001. – Вип. 11.5. – С. 165–168.
6. Міськевич Л. В. Сучасний стан збереження мережі старовинних заповідних парків зони широколистяних лісів України / Л. В. Міськевич // Біоресурси лісових та урбанізованих екосистем: відтворення, збереження і раціональне використання : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (23–24 квітня 2015 року). – К. : НУБіП України, 2015. – С. 146–147.
7. Міськевич Л. В. Кількісний розподіл штучних заповідних парків зони широколистяних лісів України / Л. В Міськевич // Виклики ХХІ століття та їхнє вирішення у лісовому комплексі й довкіллі : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (7–9 жовтня 2015 р., м. Київ). – К. : НУБіП України, 2015. – С. 156–157.
8. Міськевич Л. В. Дендрофлора Гермаківського дендропарку / Л. В. Міськевич // Наукові основи підвищення продуктивності та біологічної стійкості лісових та урбанізованих екосистем : матеріали 65-ї науково-технічної конференції професорсько-викладацького складу, наукових працівників, докторантів та аспірантів за підсумками наукової діяльності у 2014 році. – Львів : РВВ : НЛТУ України, 2015. – С. 93–94.
9. Новоинтродуцированные культурные формы можжевельников ботанического сада НЛТУ Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://science-bsea.narod.ru/2006/les_2006/karmazin_nowo.htm.
10. Онук Л. Л. Кременецький ботанічний сад: минуле, сучасне, майбутнє / Л. Л. Онук, В. Г. Стельмащук, Н. І. Цицюра та ін. // Науковий вісник УкрДЛТУ : зб. наук.-техн. праць : Міські сади і парки : минуле, сучасне і майбутнє. – Львів : УкрДЛТУ, 2001. – Вип. 11.5. – С. 55–59.

11. Семенюк І. В. Підсумки інтродукції родини магнолієвих *L. Magnoliaceae* Juss. у ботанічному саду Львівського національного ун-ту ім. Івана Франка за 1956–2001 рр. / В. І. Семенюк, В. М. Черняк // Науковий вісник УкрДЛТУ : зб. наук.-техн. праць : Міські сади і парки : минуле, сучасне і майбутнє. – Львів : УкрДЛТУ, 2001. – Вип. 11.5. – С. 168–172.
12. Термена Б. К. Історичні аспекти інтродукції деревних рослин на Заході України / Б. К. Термена // Заповідна справа в Україні. – Т. 7, вип. 1. – С. 21–23.
13. Черевченко Т. М. Роль ботанічних садів і дендропарків України в інтродукції рослин для озеленення міст / Т. М. Черевченко, П. А. Мороз // Науковий вісник УкрДЛТУ : зб. наук.-техн. праць : Міські сади і парки : минуле, сучасне і майбутнє. – Львів : УкрДЛТУ, 2001. – Вип. 11.5. – С. 113–117.
14. Черняк В. М. Підсумки інтродукції листяних на Волино-Поділлі (Україна) / В. М. Черняк // Наукові записки ТДПУ. Серія : біологія. – Тернопіль, 2000. – № 3 (10). – С. 10–17.
15. Черняк В. М. Підсумки інтродукції хвойних на Волино-Поділлі (Україна) / В. М. Черняк // Наукові записки ТДПУ. Серія : біологія. – Тернопіль, 2000. – № 1 (8). – С. 9–17.
16. Черняк В. М. Культивована дендрофлора садово-паркового мистецтва Львівської області / В. М. Черняк // Наукові записки ТДПУ. Серія : біологія. – Тернопіль, 2001. – № 1 (12). – С. 20–25.

References

1. Introduktsiya dekoratyvnykh form *Thuja occidentalis* L. v botanicheskem sadu UkrHLTU [The introduction of decorative forms of *Thuja occidentalis* L. of the Ukrainian National Forestry University Botanic Garden]. Available at http://science-bsea.narod.ru/2005/les_2005/karmasin_introdukcia.htm.
2. Itohy introduktsyi *Chamaecyparis pisifera* (Siebold et Zucc.) Endl. y eho form v zelenikh nasazhdennyakh L'vovskoi oblasty [The results of the introduction of *Chamaecyparis pisifera* (Siebold et Zucc.) Endl. and its forms in the green areas of Lviv region]. Available at http://science-bsea.narod.ru/2001/les_2001/karmazin.htm.
3. Karmazin, R. V., Liubins'ka, H. P. (2006). Introduktsiia dekoratyvnykh form yalivtsiv v botanichnomu sadu NLTU Ukrayny [Introduction of the decorative forms of junipers in a botanical garden of UNFU]. Naukovyi visnyk NLTU Ukrayny, 16.4, 226–229.
4. Kataloh roslyn Kremenets'koho botanichnoho sadu (2015). [Catalogue of the plants of Kremenets' botanical garden]. Kremenets', 160.
5. Korchemnyi, V. H. (2001). Khorostkivs'kyi derzhavnyi dendrolohichnyi park yak baza introduktsii ta aklimatyzatsii roslyn u raioni Zakhidnoho Podillya [Khorostkiv State Dendrological park as a base of introduction and acclimatization of plants in Western Podillya]. Naukovyi visnyk UkrDLTU, 11.5, 165–168.
6. Miskevych, L. V. (2015). Suchasnyi stan zberezhennia merezhi starovynnykh zapovidnykh parkiv zony shirokolistianykh lisiv Ukrayny [The

- contemporary condition of the network of protected ancient parks of the broadleaf forests zone of Ukraine.]. Bioresursy lisovykh ta urbanizovanykh ekosistem: vidtvorennia, zberezhennia i ratsional'ne vykorystannia: materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (23-24 kvitnia 2015 roku) [Bioresources forest and urban ecosystems: reproduction, conservation and wise using]. Kyiv, 146–147.
7. Miskevych, L. V. (2015). Kilkisnyi rozpodil shtuchnykh zapovidnykh parkiv zony shirokolystianykh lisiv Ukrayny [Breakdown of artificial parks protected areas of deciduous forests of Ukraine]. Vyklyky XXI stolittia ta yikhnie vyrishennia u lisovomu kompleksi i dovkilli: materialy mizhnarodnoi naukovo- praktychnoi konferentsii (7–9 zhovtnia 2015 r., m. Kyiv) [Challenges of the XXI century and mitigation in the forestry sector and the environment: Proceedings of the International scientific and practical conference (7-9 October 2015, c. Kyiv]. Kyiv, 156–157.
 8. Miskevych, L. V. (2015). Dendroflora Hermakivskoho dendroparku [Dendroflora of Hermakivka dendropark]. Naukovi osnovy pidvyshchennia produktyvnosti ta biolohichnoi stiikosti lisovykh ta urbanizovanykh ekosistem : materialy 65-oi naukovo-tehnichnoi konferentsii profesorskovo-vykladatskoho skladu, naukovykh pratsivnykiv, doktorantiv ta aspirantiv za pidsumkamy naukovoi diialnosti u 2014 rotsi [Scientific basis of biological productivity and resilience of forest ecosystems and urban materials 65th scientific conference of professors, researchers, doctoral and graduate students on the basis of scientific activity in 2014]. Lviv: RVV: NLTU Ukrayny, 93–94.
 9. Novoyntrudutsyrovannie kulturnye formy mozhzhevelnykov botanicheskoho sada NLTU Ukrayni [Introduced new cultural forms of junipers of Botanical Garden UNFU]. Available at http://science-bsea.narod.ru/2006/les_2006/karmazin_nowo.htm.
 10. Onuk, L. L., Stelmashchuk, V. H., Tsytsiura, N. I. et al. (2001). Kremenetskyi botanichnyi sad: mynule, suchasne, maibutnie [Kremenets' botanical garden: past, present and future]. Naukovyi visnyk UkrDLTU, 11.5, 55–59.
 11. Semeniuk, I. V., Cherniak, V. M. (2001). Pidsumky introduktsii rodyny mahnoliievykh L. Magnoliaceae Juss. u botanichnomu sadu Lvivskoho natsionalnoho un-tu im. Ivana Franka za 1956–2001 rr. [The results of Magnoliaceae Juss. family introduction into Botanical Garden of Ivan Franko National University of Lviv for the period 1956-2001]. Naukovyi visnyk UkrDLTU, 11.5, 168–172.
 12. Termena, B. K. (2001). Istорични аспекти introduktsii derevnykh roslyn na Zakhodi Ukrayny [The historical aspects of introduction of the woody plants in the West of Ukraine]. Zapovidna sprava v Ukraini, 7, 1, 21–23.
 13. Cherevchenko, T. M., Moroz, P. A. (2001). Rol botanichnykh sadiv i dendroparkiv Ukrayny v introduktsii roslyn dla ozelenennia mist [The importance of Ukrainian Botanical Gardens and dendroparks forwards plants introduction for city greening]. Naukovyi visnyk UkrDLTU, 11.5, 113–117.

14. Cherniak, V. M. (2010). Pidsumky introduktsii lystianykh na Volyno-Podilli (Ukraina) [Introduction's summary of the leaf-bearing trees in Volyno-Podillya, Ukraine]. Naukovi zapysky TDPU, 3 (10), 10–17.
15. Cherniak, V. M. (2000). Pidsumky introduktsii khvoinykh na Volyno-Podilli (Ukraina) [Introduction's summary of the coniferous trees in Volyno-Podillya, Ukraine]. Naukovi zapysky TDPU, 1 (8), 9–17.
16. Cherniak, V. M. (2001). Kultyvovana dendroflora sadovo-parkovoho mystetstva Lvivskoi oblasti [The objects of cultivated dendroflora of the garden –park art of Lviv region]. Naukovi zapysky TDPU, 1 (12), 20–25.

ЗАПОВЕДНЫЕ ЦЕНТРЫ ИНТРОДУКЦИИ РАРИТЕТНЫХ ВИДОВ ДРЕВЕСНЫХ РАСТЕНИЙ ЗОНЫ ШИРОКОЛИСТВЕННЫХ ЛЕСОВ

УКРАИНЫ

Л. В. Миськевич

Аннотация. Сделан краткий обзор работ по интродукции древесных растений и определен вклад исторических фигур в развитие интродукции в зоне широколиственных лесов Украины. Описаны основные заповедные парки этой зоны, которые стали центрами интродукции и акклиматизации раритетных видов древесных растений. Приведены некоторые дендросозоекзоты, которые были завезены в ботанические сады и дендропарки этого региона.

Ключевые слова: интродукция, искусственные заповедные парки, зона широколиственных лесов, дендросозоекзоты.

PROTECTED KERNELS OF INTRODUCTION OF RARE SPECIES OF WOODY PLANTS IN DECIDUOUS FOREST ZONE OF UKRAINE

L. Miskevych

Abstract. In this article is made a brief overview of the works related with introduced arboreal species and determined contribution to the development of historical figures introductions in the deciduous forest zone of Ukraine. It was described the basic conservation parks in this zone, which became centers of introduction and acclimatization of rare species of woody plants. It was given some examples of Introduced arboreal plants that have been brought to the botanical gardens and arboreta in the region.

Keywords: introduction, artificial conservation parks, the zone of broadleaf forests, dendrosoexots.